

מבט לאיראן

2 באפריל 2023 – 13 באפריל 2023

עורך: ד"ר רז צימט

עיקרים

- מל"ט איראני הופל על ידי צה"ל ב-2 באפריל. המל"ט שוגר, ככל הנראה, בתגובה לתקיפת צה"ל באזור דמשק בסוף חודש מרץ, שבה נהרגו שני קצינים במשמרות המהפכה. דובר משמרות המהפכה הצהיר בראשית אפריל, כי איראן עדיין מחויבת לנקום את מותם.
- מפקד כוח קדס במשמרות המהפכה, אסמאעיל קאא'ני, הגיע ב-8 באפריל לסוריה. ביקורו התקיים על רקע ההסלמה בעקבות ירי שלוש רקטות משטח סוריה לדרום רמת הגולן בערב ה-8 באפריל, ככל הנראה בידי ארגונים פלסטינים בסוריה.
- קצין בכוחות המיוחדים של זרוע היבשה במשמרות המהפכה נהרג בסוריה. בדיווחים באיראן לא נמסרו פרטים על נסיבות מותו.
- נשיא איראן שוחח ב-9 באפריל עם נשיא סוריה, בשאר אסד. הנשיא האיראני אמר לעמיתו הסורי כי "פשעי המשטר הציוני" מעידים על חולשתו ועל ייאושו ומצביעים על עתידו המובטח והמזהיר של "זרם ההתנגדות".
- דובר משרד החוץ האיראני גינה את תקיפות צה"ל ברצועת עזה ובדרום לבנון וקרא לתגובה בינלאומית כנגד ישראל. בתוך כך, התקשורת הממסדית באיראן הביעה שביעות רצון מההסלמה הרב-זירתית מול ישראל והציגה את תגובת ישראל לאירועים כעדות לחוסר יכולתה להתמודד עם תרחיש של שיגור טילים בו-זמנית ממספר חזיתות. דובר משמרות המהפכה אמר במסיבת עיתונאים לרגל "יום ירושלים העולמי", שיצוין ב-14 באפריל, כי כינונה של חזית אנטי-ציונית מאוחדת מציב את ישראל בפני אתגר אדיר.
- שר התחבורה האיראני נפגש בראשית אפריל עם עמיתו העיראקי והם סיכמו על תחילת מימוש הפרויקט לסלילת מסילת ברזל בין שלמצ'ה שבגבול איראן-עיראק לבצרה שבדרום עיראק בתום חודש הרמדאן. בניית המסילה נידונה במהלך השנים האחרונות בין שתי המדינות, אך ללא התקדמות מעשית במימוש הפרויקט.

המעורבות האיראנית בסוריה

- ב-2 באפריל הפיל צה"ל כלי טיס בלתי מזוהה, שחדר מכיוון סוריה לשטח ישראל. הכלי הופל בשטח פתוח באמצעות לוחמה אלקטרונית. לאחר תחקור ראשוני בצה"ל התברר, שהמל"ט, ששבריו נאספו על ידי חיילי צה"ל באזור עמק החולה צפונית לכנרת, הוא איראני (Ynet, 3 באפריל). המל"ט שוגר, ככל הנראה, בתגובה לתקיפת צה"ל בסוף מרץ באזור דמשק, במהלכה נהרגו שני קצינים במשמרות המהפכה. דובר משמרות

המהפכה, רמז'אן שריף (Ramazan Sharif), הצהיר במסיבת עיתונאים ב-4 באפריל, כי איראן תנקום את דמם של שני הקצינים. הוא אמר ש"הציונים יודעים מה קרה להם בשעות האחרונות ומה יקרה בעתיד". שריף הוסיף, כי "הציונים" מנסים לפגוע ב"חזית ההתנגדות", אך ההתנגדות תהיה חזקה ונחושה יותר (תסנים, 4 באפריל).

• שגריר איראן באו"ם, סעיד אירואני (Saeed Irvani), שלח מכתב למזכ"ל האו"ם וליו"ר מועצת הביטחון בעקבות התקיפות המיוחסות לישראל ולארצות הברית נגד יעדים איראנים ופרו-איראנים בסוריה. במכתבו ציין השגריר, כי נוכחות איראן בסוריה חוקית לחלוטין והזהיר, כי טהראן תנקוט צעדים נחרצים כדי להגן על כוחותיה, על מתקניה ועל האינטרסים שלה נגד כל איום או צעד בלתי חוקי מצד ארצות הברית או אחרים (אלעאלם, 4 באפריל).

• היומון הסורי הממסדי "אלוטן" דיווח (9 באפריל), כי מפקד כוח קדס במשמרות המהפכה, אסמאעיל קאא'ני, הגיע ב-8 באפריל לסוריה. ביקורו התקיים על רקע ההסלמה בעקבות ירי שלוש רקטות משטח סוריה לעבר דרום רמת הגולן בערב ה-8 באפריל. הרקטות נורו ככל הנראה על ידי ארגונים פלסטינים בסוריה. בעקבות שיגור הרקטות, תקף צה"ל מספר יעדים של צבא סוריה. אתר החדשות הלבנוני "אסאס" דיווח (8 באפריל), כי ב-6 באפריל נועד קאא'ני בבירות עם הנהגת חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין. על פי דיווח זה, שמהימנותו אינה ברורה, נפגש קאא'ני בשגרירות איראן בבירות עם ראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, עם סגנו צלאח אלעארורי, עם בכירים בג'האד האסלאמי בפלסטין ועם אישים לבנונים המקורבים לחזבאללה וקיים איתם את סעודת שבירת צום הרמדאן. עוד נמסר בדיווח, כי סעודה זו הפכה ל"חדר מבצעים משותף", שבו נקבעה "שעת האפס למספר פעולות".

• ערוצי טלגרם איראנים המזוהים עם משמרות המהפכה דיווחו (11 באפריל) על "מותו הפתאומי" של קצין משמרות המהפכה, ג'ואד אמירזאדה (Javad Amirzadeh), בסוריה. על-פי הדיווחים, השתייך הקצין לכוחות המיוחדים של זרוע היבשה של משמרות המהפכה. לא נמסרו פרטים על נסיבות מותו.

קצין משמרות המהפכה שנהרג בסוריה (parsine.com, 11 באפריל).

• סוכנות הידיעות רויטרס דיווחה (12 באפריל), כי איראן ניצלה את טיסות הסיוע לנפגעי רעידת האדמה, שהתרחשה בתורכיה ובסוריה בפברואר 2023, כדי להעביר נשק לסוריה. על פי דיווח זה, המבוסס על תשעה מקורות, בהם מקורות מסוריה, מאיראן ומישראל, העברת אמצעי הלחימה נועדה לתמוך בכוחות האיראנים

מול המתקפות של ישראל בסוריה ולחזק את נשיא סוריה, בשאר אסד. בדיווח נאמר, כי מאות טיסות המריאו במשך שבעה שבועות מאיראן לסוריה כשעליהן אמצעי תקשורת מתקדמים, סוללות למערכות מכ"ם וחלקי חילוף לשדרוג במערכת ההגנה האווירית הסורית אותה מספקת איראן.

■ נשיא איראן, אברההים ראיסי, שוחח ב-9 באפריל בטלפון עם עמיתו הסורי, בשאר אסד. השניים דנו ביחסים הביטורליים בין המדינות ובהתפתחויות באזור. הנשיא ראיסי אמר בשיחה, כי הסדר העולמי משתנה לטובת "ציר ההתנגדות" וכנגד "ההתנשאות" המערבית ו"המשטר הציוני" וכי "פשעי המשטר הציוני" מעידים על חולשתו ועל ייאוש ומצביעים על עתידו המובטח והמזהיר של "זרם ההתנגדות". ראיסי הדגיש את הצורך בשמירת לכידותה הטריטוריאלית של סוריה וריבונותה הלאומית (תסנים, 9 באפריל).

■ סגן שר ההגנה לעניינים בינלאומיים, סיד חמזה קלנדרי (Seyyed Hamzeh Qalandari), אמר במסיבת עיתונאים, כי איראן רואה עצמה מחויבת לסייע למדינות ידידותיות, כמו סוריה, בתחום ההגנה האווירית. הוא ציין, כי בעבר סוריה היתה מדינת חסרת הגנה לנוכח התקיפות האוויריות של "המשטר הציוני", אך כעת תקיפות אוויריות רבות נהדפות על ידה (תסנים, 4 באפריל).

■ ב-4 באפריל התקיימה במוסקבה פגישה מרובעת בין סגני שרי החוץ של סוריה, תורכיה, איראן ורוסיה בנוגע למצב בסוריה. ב-3 באפריל נפגשה המשלחת האיראנית בראשות יועצו הבכיר של שר החוץ האיראני לעניינים מדיניים, עלי-אצע'ר ח'אג'י (Ali-Asghar Khaji), עם המשלחת הסורית בראשות סגן שר החוץ, אימן סוסאן (Ayman Sousan) (סאנ"א, 3-4 באפריל). פגישה מרובעת בדרג שרי חוץ של ארבע המדינות צפויה להתקיים בחודש מאי.

פגישת סגני שרי החוץ במוסקבה (סאנ"א, 4 באפריל)

■ ראש ממשלת סוריה, חסין ערנוס (Hussein Arnous), נפגש ב-3 באפריל עם שגרירה היוצא של איראן בסוריה, מהדי סבחאני (Mehdi Sobhani), לרגל סיום שליחותו בדמשק והביע את תודתו והערכתו למאמציו בקידום הקשרים הביטורליים ושיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחומים השונים ולתמיכת איראן בסוריה בשנים האחרונות. סבחאני ציין בפגישה, כי איראן תמשיך לתמוך בסוריה ולעמוד לצדו של העם הסורי (סאנ"א, 3 באפריל). ב-9 באפריל נפגש השגריר היוצא עם סגן שר החוץ הסורי, אימן סוסאן, שהעניק לו מדליה בשם

נשיא סוריה לרגל סיום שליחותו בדמשק וכאות הערכה לפעילותו לחיזוק הקשרים בין שתי המדינות (מהר, 9 באפריל). סבחאני יוחלף על ידי חסין אכברי (Hossein Akbari), שגרירה לשעבר של איראן בלוב.

פגישת ראש ממשלת סוריה עם שגרירה היוצא של איראן בדמשק (סאנ"א, 3 באפריל)

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

• דובר משרד החוץ האיראני, נאצר כנעאני (Nasser Kanani), גינה את תקיפות צה"ל ברצועת עזה ובדרום לבנון¹ וכינה אותן "הפרה בוטה של ריבונותה ושלמותה של לבנון וכן של עקרונות המשפט הבינלאומי וזכויות האדם". כנעאני קרא לתגובה יעילה מצד הקהילה הבינלאומית לנוכח "הצעדים התוקפניים מצד המשטר הציוני" ולכינוס דחוף של הארגון לשיתוף פעולה אסלאמי. הוא הדגיש את הצורך בעמדה אחידה, חזקה ומתואמת של כלל הממשלות האסלאמיות בתמיכה בעם הפלסטיני ובמניעת חילול מסגד אלאקצא (אלעאלם, 7 באפריל).

• בתוך כך, התקשורת הממסדית האיראנית הביעה שביעות רצון מההסלמה הרב-זירתית מול ישראל והציגה את תגובת ישראל לאירועים האחרונים כעדות לחוסר יכולתה להתמודד בעתיד עם תרחיש של שיגור טילים בו-זמנית ממספר חזיתות. היומון השמרני "וטן אמרוז" (vatan emrooz) שיבח את הצלחת "ההתנגדות הפלסטינית" ליזום מערכה כנגד ישראל משלוש חזיתות בו-זמנית: מצפון, מדרום ובגדה המערבית במטרה לשתק את מערכת הביטחון הישראלית. העיתון טען, שעדיין קיימת אפשרות לפתוח בו-זמנית את כל חזיתות ההתנגדות האפשריות מצפון, מדרום, ממזרח ומהים. הסולידריות המבצעית והתקשורתית של גורמי "חזית ההתנגדות" במצב הרגיש, שבו ישראל נמצאת בחג הפסח, יצרה משוואה חדשה המעוררת פחד בקרב הציונים, למשל מפני האפשרות לשיגור טילים בליסטיים נגד מרכזים רגישים בישראל (וטן אמרוז, 8 באפריל). סוכנות הידיעות "תסנים", המזוהה עם משמרות המהפכה, טענה (9 באפריל), כי תגובת ישראל במהלך ההסלמה האחרונה ביטאה ניסיון להגביל את המערכה נגד "קבוצות ההתנגדות" ולהתחמק מעימות מולן. התנהלות ממשלת נתניהו וארגוני הביטחון הישראלים מעידה על כך שהם חוששים אפילו מעימות בו-זמני בשתי

¹ תקיפות צה"ל בוצעו בתגובה לירי רקטות מרצועת עזה ומלבנון לשטח ישראל.

זירות וניכר שהם מודאגים מכך שכניסת יתר "קבוצות ההתנגדות" למלחמה כלל-זירתית נגד ישראל תוביל למלחמה, שעלולה להביא לחיסולה.

• במסיבת עיתונאים לרגל "יום ירושלים העולמי", שיצוין ב-14 באפריל, אמר דובר משמרות המהפכה, רמז'אן שריף (Ramazan Sharif), כי בגדה המערבית מתקיימים כיום תנאים שונים בהשוואה לעבר. זאת, בעקבות מימוש הפרויקט האסטרטגי של חימוש הגדה המערבית ועם הצטרפותן של קבוצות התנגדות חדשות לשדה הקרב. שריף ציין, כי האחדות והתיאום בין הקבוצות הלוחמות הפלסטיניות חזקים יותר מאי פעם וכי כינונה של "חזית אנטי-ציונית מאוחדת מדרום לבנון והגולן הסורי ועד עזה והגדה המערבית" מציב את "המשטר הציוני" בפני אתגר אדיר בתוך פרק זמן קצר. בהתייחסו לחילוקי הדעות הפנימיים בישראל, אמר שריף, כי "המשטר הציוני" סובל בשנים האחרונות ממחלוקות גוברות, שהגיעו לאחרונה לשיאן ומערערות את תקוותם של מנהיגיו ותושביו בנוגע להמשך שרידותו (פארס, 11 באפריל).

• שגריר איראן בבגדאד, מחמד כאט'ם אל-י צאדק (Mohammad Kazem Al-e Sadegh), נפגש ב-12 באפריל עם מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אל-נח'אלה, שהגיע לביקור רשמי בעיראק (אירנ"א, 13 באפריל).

פגישת מזכ"ל הג'האד האסלאמי הפלסטיני עם שגריר איראן בעיראק (אירנ"א, 13 באפריל)

המעורבות האיראנית בעיראק

• שר התחבורה האיראני, מהרדאד בד'רפאש (Mehrddad Bazrpash), נפגש ב-5 באפריל עם שר התחבורה העיראקי, רזאק מחיבס אלסעדאוי (Razak Muhaibes al-Saadawi), ודן עימו בשיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחומי התחבורה, לרבות קידום פרויקט מסילת הברזל בין שלמצ'ה (Shalamchah) לבצרה. שר התחבורה האיראני ציין, כי מימוש הפרויקט יחל בתום חודש הרמדאן (תסנים, 6 באפריל). בניית מסילת הרכבת, שתקשר בין שלמצ'ה שבגבול איראן-עיראק לבצרה, נידונה כבר שנים בין שתי המדינות, אך ללא התקדמות מעשית במימוש הפרויקט.

פגישת שרי התחבורה של איראן ועיראק (תסנים, 6 באפריל)